

पोखरापत्र

Pokharapatra National Daily

राष्ट्रिय दैनिक

रु. १०० मा
कलर मिजिटिड कार्ड
साथै
तुरुन्त व्यालेण्डर प्रस्तक,
स्मारिका आदि छपाई गर्नु परेमा
सम्पर्क:
०६९-५७०६५९, ८८५६०७५५५५

वर्ष २४

अंडक १९५

श्रेणी क्षेत्रीय 'क'

२०८० साउन १२ गते शुक्रवार

28 July 2023

पृष्ठ ४

मूल्य रु. ५।

सेवाग्राही बनेर मन्त्रीको छडके

पोखरापत्र संचादनाता

पोखरा, ११ साउन

गण्डकी प्रदेश सरकारका भौतिक पूर्वाधार विकास तथा यातायात व्यवस्थामन्त्री रेशमबहादुर जुजालीले बिहीबार पोखरास्थित यातायात व्यवस्था कार्यालयको छडके जाँच गर्नुभएको छ।

सेवाग्राही सरह कार्यालय पुनर्भएका मन्त्री जुजालीले सवारी चालक अनुमतिपत्र र सवारीसाथन दर्ता तथा नवीकरणसम्बन्धी सेवा दिने कार्यालयको गोय अनुमान गर्नुभएको थियो।

सेवाग्राहीसँगै लाम्मा उभएर उहाले कार्यालयको सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा गुनासा र सुझाव सुन्नुभएको थियो। मन्त्रीले जुजालीले सवारी चालक अनुमतिपत्रको 'ट्रायल सेन्टर'को पान अनुगमन गर्नुभएको थियो।

मन्त्रीसमक्ष सेवाग्राहीले कार्यालयको सेवा लिन लामो समय लाम्मा उभिन्नर्पन समस्या कम हुँदै गएको प्रतिक्रिया दिएका थिए। कार्यालयले बिहान ८:०० बजेदेखि नै सेवा दिन थालेपछि सेवा प्रवाह छिटो-छरितो बन्दै गएको छ। सेवाग्राहीको सहजताका लागि सवारी चालक अनुमतिपत्रको नवीकरणका लागि अनलाइनबाटै राजसव तिर्न मिल्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।

कार्यालयको सेवाप्रति सेवाग्राहीको धारामा बुझन र समस्या तथा सुधारका पक्ष पहिचानका लागि आक्रिमक अनुगमन गरेको मन्त्री जुजालीले बताउनुभयो। सो क्रममा कार्यालय प्रमुख तथा कर्मचारीले छरितो र सहजस्वरूपमा सेवा उपलब्ध गराउन हस्तमध्ये प्रयास गरिएको मन्त्रीसमक्ष बताएका थिए। सेवाग्राहीको

बढी चाप हुने यातायात कार्यालयमै दरबन्दीअनुसारको कर्मचारी नहुँदा केही समस्या भएको उनीहस्तको गुनासो थियो। मन्त्री जुजालीले जनशक्ति व्यवस्थापत्रसँगै पोखराको 'ट्रायल सेन्टर'मा देखिएको सेवाग्राहीको चाप घटाउन छिटै बागलुडबाट पनि गाडीको सवारी चालक अनुमतिपत्रको परीक्षा सञ्चालन गर्न लागिएको बताउनुभयो। उहाले यसअधि गत जेठमा पनि यातायात व्यवस्था कार्यालयको छडके जाँच गर्नुभएको थियो। यातायात व्यवस्था कार्यालयको सेवा चुप्त र प्रभावकारी बनाउन मन्त्री जुजालीले मन्त्रालयको जिम्मेवारीमा आएको सुदैरित नै पहल लिनुभएको थियो। कार्यालयले बिहानी सेवा पनि सुरु गरेपछि अहिले सेवा प्रवाह थप प्रभावकारी बताएका थिए। सेवाग्राहीको

बनेको छ। राजस्व बुझाउनेदेखि 'लाइसेन्स'को लिखितरप्रयोगात्मक परीक्षासमेत बिहान ८:०० बजेदेखि नै सुरु हुन्छ। जसले गर्दा कार्यालयमा हुने भीडभाड घटेको छ।

कर्मचारीले सहज र छरितो ढाक्के सेवा दिन पाएका छन्। दिँसोमा सेवाग्राहीको चाप थिएनसक्नु भएपछि

कार्यालयले गत जेठमा पनि यातायात व्यवस्था कार्यालयको छडके जाँच गर्नुभएको थियो। यातायात व्यवस्था कार्यालयको सेवा चुप्त र प्रभावकारी बनाउन मन्त्री जुजालीले मन्त्रालयको जिम्मेवारीमा आएको सुदैरित नै पहल लिनुभएको थियो। कार्यालयले बिहानी सेवा चुप्त र प्रभावकारी बनाउन रहेको थिए। सेवाग्राहीको लागि आपूर्ण लागिएको बताउनुभयो।

जतता राज्य मिले राज्यको समस्या हल हुन्छ : मन्त्री सिंखडा

पोखरापत्र संचादनाता

पोखरा, ११ साउन

सामाजिक बिकास तथा स्वास्थ्य मन्त्री सुशीला सिंखडाले राज्यमा भएका समस्या जनता र सरकार मिलेमा समस्या हल हुन्छ। मानव सेवा आश्रम पोखरा छोरेपाटनलाई औषधी वितरण गर्दै मन्त्री सिंखडाले धारणा राखिन।

'हिजो सडकमा देखा बिचरा भने मात्र थियो, 'उन्ले भनिन,'

व्यवस्थापन गर्ने टिमलाई धन्यवाद दिन्छ।' राज्यको जिम्मेवार पदमा बसेकाले निस्वार्थ भावले काम गरे थेरै काम गर्न सक्ने उन्ले बताइन। आफुले समाजमा भएको

सचिव बिनोद बिन्दु शर्मा यसै संस्था कास्की मात्र नभए अन्य जिल्लामा पनि भएको जानकारी दिए।

सामाजिक बिकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयका समाजिक सचिव तोयानाथ लम्साल भएको जिम्मेवार पदमा बसेकाले निस्वार्थ भावले काम गरे थेरै काम गर्न सक्ने उन्ले बताइन। आफुले समाजमा भएको

समस्यालाई हल गर्ने प्रतिवहन गरिन।

भन्नै गर्नुपर्ने भूमिका निवार्हाई गर्नुभएको बताउनुभयो।

मन्त्री सुरु गर्नुपर्ने भूमिका

सुक्ति-सुधा

आशा गरिवको सबै भन्दा द्लौ सम्पत्ति हो।
- एल्फड डे

सम्पादकीय

सत्ता गठबन्धनको बल मिच्याई रोकियो

कोशी प्रदेशमा सरकार गठनका लागि कांग्रेस नेतृत्वको गठबन्धनले गरेको बलमिच्याईलाई सर्वोच्च अदालतले रोकिएको छ। सर्वोच्चले २२ दिनअघि मुख्यमन्त्रीमा उद्धव थापालाई गरिएको नियुक्ति संविधानप्रतीकूल भएको ठहर गरिएको छ। न्यायाधीश ईवरासाद खतिवडा डाक्टर आनन्द मोहन भट्टार्हाई र तिल प्रसाद श्रेष्ठ रेकेपूर्ण इजलामस्ते जारी गरेको आदेशले सभामुखीको तटथ भूमिका विवादित बनाउन नहुने र दलका नेताले आदेश दिएको भरमा प्रदेश प्रमुख, सभामुखीले सर्वधान नक्तिव्यवस्था सचेत गराएको छ। उद्धव थापालाई मुख्यमन्त्रीमा नियुक्तिका लागि सभामुख बाबुराम गौतमले पनि समर्थन जनाउनुलाई सर्वोच्चले त्रुटिपूर्ण भनेको छ। साथै, सभामुखले रेफ्री वा अम्पायर पकृतिको भूमिका निवाह गर्नुपर्ने भनेको छ। 'सरकार गठनका लागि सहयोग गर्ने' वा 'अन्य यस्तै कूनै कारण देखाएर सभामुखले निष्पक्ष र तटस्थ रहनुपर्ने सम्भन्धी संसदीय अभ्यासको मर्म, मूल्य, मान्यता प्रतिकूलका काम वा व्यवहार गर्ने मिल्नैँ, फैसलामा भनिएको छ। काङ्गेसले सत्ता प्राप्तिका लागि संसदीय मूल्य र मान्यताविपरीत कदम चालेर प्रणालीलाई भक्ताउन सभामुखलाई उपयोग गरेको स्पष्ट भएको छ।

सर्वोच्चले गौतमको समर्थनलाई सर्वेधानिक विधिशास्त्र, सर्वेधानिक नीतिका, संसदीय अभ्यास र नेपालको सर्विधानमा रहेको प्रावधान समेतका द्रिटिले उचित, वैध र स्वीकार्य देखिएन भनेको छ। दोस्रो, सभामुखीको समर्थनसहित पेस गरेको दाबीपत्रका आधारमा प्रदेश प्रमुख परशुराम खापुडले थापालाई मुख्यमन्त्रीमा गरेको नियुक्ति र तत्सम्बन्धमा गरिएका कामकारबाहीहाँ नेपालको सर्विधानको प्रतीकूल देखिएकाले उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बदर हुने ठहर गरेको छ। थापा पदमुक्त भएता पनि नयाँ सरकार नेपालको सर्विधानको धारा १६८ को उपधारा (२) बमोजिम नै अधिक बढने भनिएको छ। 'जुन बिन्दुबाट सर्विधानको प्रयोग र पालनामा त्रुट भएको हो, सोही अवस्थाबाट सर्विधानसम्मत तबले प्रक्रिया अगाडि बढाउनुभयो भन्नै भन्नै विहीबाट को मितिले सात दिनभित्र उल्लेखित उपधाराअनुसारको प्रक्रिया अगाडि बढाउन भनिएको छ। अब फेरि दुई वा दुईभन्दा बढी दलको समर्थनमा बहुमत प्राप्त गर्न सक्ने आधार देखाएर दावी पेस गर्न सकिने छ।

चौथो, निवेदक हिक्मत कार्यको निवेदनमा माग गरिए बमोजिम अहिले नै उनलाई सरकारको नेतृत्व गर्ने अवसर भने दिइएको छैना धारा १६८ (२) अनुसारको सरकार गठन नभएमा वा त्यसरी गठन भएको सरकारले विश्वासको मत प्राप्त गर्न नसकेमा भने धारा १६८ (३) अनुसारको गठन हुने भएकाले कार्यको सरकार र सर्वेधानिक कानुनका जानकार भीमार्जुन आचार्यले सर्विधानले सरकारको रिक्तता/शून्यताको परिकल्पना नगरेको बताए। र कार्यको नेतृत्वको सरकार नै कामचलाउ हुने सकेत गरो। अर्को सरकार गठन नभएसम्मका लागि विश्वासको मत प्राप्त गर्न नसकेको सरकार नै कामचलाउ सरकारको रूपमा रहन्छ, उनले दिव्यरमा थेखेका छन्। कार्यको ले गत असार १५ गते विश्वासको मत पापका थिएनन्। गत असार २१ गते कांग्रेस संसदीय दलका नेता उद्धव थापाले सभामुख बाबुराम गौतमले सर्विधानसहित मुख्यमन्त्रीमा दावी पेस गरेका थिए। उनी त्यसैदैन मुख्यमन्त्री नियुक्त भएका थिए। संसदीय प्रणालीका सामान्य नायतामै रहेर हेर्दा पनि त्यातिबेला गठबन्धनले बलमिच्याई गरेको प्रष्ट देखिएको थिए।

सर्वोच्चको विहीबाटको फैसलासँगै थापाले पट गुपाएका छन्। तर यो प्रकरणले कैफी प्रश्नहरू जन्माएका छन्। खासगरी सभामुख, प्रदेश प्रमुख र सरकार गठन गरेको गठबन्धनले ती प्रश्नहरूमाथि आत्मगम्भीर गर्न जरूरी छ। सभामुखले सरकार गठन वा विवरानका लागि भूमिका खेलन नसक्ने र राजनीतिक रूपमा तटस्थ हुने संसदीय पद्धतिको मान्यता हुँदाहुँदै पनि सभामुख गौतमले त्यसलाई उल्लङ्घन गरेको थिए। थापालाई मुख्यमन्त्री बनाउने उनको समर्थन गरेसँगै उनले निष्पक्षताको भूमिका र दायित्वलाई तोडेका थिए। उनीमाथि अब गम्भीर नैतिक प्रश्न उठेको छ- पक्षधरता प्रष्ट पारिसकेका सभामुखले सदनमा कस्ती निष्पक्षताको भूमिका निर्वाह गर्न सक्छ? के सभामुखको कुर्सीमा बस्नका लागि गौतम योग्य छन्? अब गौतमकै सार्वजनिक वाचा- 'आफो भूमिकामा प्रश्न उठे राजीनामा दिन तयार हुँ'- को कार्यान्वयन अपेक्षित छ। किनकि, सर्वोच्चले नै उनको हस्ताक्षरबाट सिर्जित परि स्थितिको विस्तृत व्याख्या गरिसकेको छ।

सत्ता गठबन्धनको दम्भलाई पनि सर्वोच्चको फैसलाले भंग गरिएको छ। कोशीमा घटेको यो प्रकरण संघीय सत्ताकै दम्भलाई सिर्जित थिए। किनकि, काठमाडौंमा बसेको सत्ता गठबन्धनको बैठकले नै सभामुखको 'दुरुपयोग गर्ने' निर्णय लिएको थिए। र त्यसलाई प्रदेशको नेतृत्वले कार्यान्वयन गरेको थिए। जुन पूरापूर बलमिच्याई थिए। तर यो प्रणालीगत मान्यता अनुरूप थिएन र सर्वेधानिक आधार पनि थिए। जसका कारण २२ दिनमै थापाको सरकार ढलेको छ। यो प्रकरणबाट सर्वेभन्दा तीखो प्रश्न भने कांग्रेसमाथि उठेको छ। किनकि, नेपालमा संसदीय प्रणालीको सर्वेभन्दा दूलो व्याख्याता र अवलम्बनकर्ता उही हो भनिन्छ। कम्युनिस्ट शक्तिहरूको दबदबा रेकेपो राजनीतिमा संसदीय प्रणालीलाई स्वीकार्य बनाउंदै लैजान उसको भूमिका पनि छ। त्यसैले उसेबाट यो प्रणालीभित्रका मूल्य मान्यता, विश्व अनुभव र प्रयोगको कठोरतापूर्वक पालना पनि अपेक्षित छ।

दुङ्गा सयर :

पोखरापत्रस्थित फेवातालमा दुङ्गा सयर गर्दै आन्तरिक पर्यटक। तस्मिन : रामबहादुर थापा / रासस

गत आवमा १६ अर्बभन्दा बढीको फलफूल आयात

रासस

काठमाडौं, ११ साउन

गत आर्थिक वर्ष

२०७९/८० मा १६ अर्बभन्दा

बढीको फलफूल आयात भएको छ।

कूल गार्हस्थ

उत्पादन (जिडिङ)मा कृषिको

योगदान एक तिहाइभन्दा

बढी रहेको अवस्थामा

फलफूल आयातमा भने अर्बै

रकम बाहिरिएको छ।

भन्सार विभागले

सार्वजनिक गरेको

तथ्याङ्कानुसार गर्त आवमा

१६ अर्ब आठ करोड भन्दा

बढी रहेको आवस्थामा

बढीको रकम फलफूल आयातका

लागि बाहिरिएको छ।

सात अर्बको करोड स्थाउ

आयात

विभागका अनुसार गत

आवमा रु १६ अर्ब नै

करोड भन्दा

बढी रहेको आवस्थामा

बढीको रकम बढी रहेको आयातमा भने अर्बै

रकम बढी रहेको छ।

सार्वजनिक विवरानुसार

चीनबाट सबैभन्दा धेरै स्थाउ

आयात भएको देखिएन्छ।

चीनबाट मात्र रु १६ अर्ब नै

करोड ५८ लाख ४५ हजार

मूल्य बराबरको स्थाउ आयातका

लागि बाहिरिएको छ।

त्यसबाट सरकारले रु ८६ करोड

८३ लाख १९ हजार बराबरको

राजस्व सद्कलान गरेको छ।

सार्वजनिक विवरानुसार

चीनबाट सबैभन्दा धेरै स्थाउ

आयात भएको देखिएन्छ।

चीनबाट मात्र रु १६ अर्ब नै

करोड ५८ लाख ४५ हजार

मूल्य बराबरको स्थाउ आयातका

लागि बाहिरिएको छ।

त्यसबाट सरकारले रु ८६ करोड

८३ लाख १९ हजार बराबरको

राजस्व सद्कलान गरेको छ।

सार्वजनिक विवरानुसार गत

आवमा रु ८८ करोड १८ लाख

४५ हजार बराबरको स्थाउ

आयात भएको देखिएन्छ।

त्यसबाट सरकारले रु ८६ करोड

८३ लाख १९ हजार बराबरको

राजस्व सद्कलान गरेको छ।

सार्वजनिक विवरानुसार

चीनबाट सबैभन्दा धेरै स्थाउ

आयात भएको देखिएन्छ।

चीनबाट मात्र रु १६ अर्ब

भैंसेगाँडामा भेटिए १७४ प्रजातिका चरा

-वासदेव पौडेल

पोखरा, ११ सातुन (रासस) तमहुँको दुलेगाँडादेखि स्याइजाको रामबाटा जोडिने सहश्राब्दी पदमार्ग (मिलेनियम ट्रेक) अन्तर्गत पुतली बजार नगरपालिका-२ भैंसेगाँडा क्षेत्रमा एक सय ७४ प्रजातिका चरा भैटिएका छन्।

प्रकृतिका साथी संस्थाको आयोजनामा हरेक वर्ष उक्त क्षेत्रमा गर्दै आइएको बन्यजन्तु अनुसन्धान विधि तालिमका क्रममा उक्त सझायामा चराका प्रजाति फेला परेका हुन्। प्रकृतिका साथी संस्थाले देशका विभिन्न जिल्लाबाट सहभागी १३ जनालाई उक्त क्षेत्रमा १० दिने तालिम प्रदान गर्दै आएको संस्थाका निर्देशक राजु आचार्यले जानकारी दिनुभयो।

तालिमका क्रममा सहभागीलाई जङ्गलमा रहेका चरा, पुतली एवं स्तनधारी प्राणीको पहिचान, तिनको अनुसन्धान विधिलगायत वन्यजन्तुका विषयमा जानकारी दिने गरिएको ताउँले बताउनुभयो। “नेपालमा मात्रै पाइने काँडे भ्याकुर भैंसेगाँडामा पर्याप्त पाइन्छ”, उहाँले भन्नुभयो, “चाइना मझ गोलियाबाट बसाइँ सर्वे सिकारी प्रजातिका चराहरू पनि यही स्थान भएर नेपालको तराईका साथी भारतिर जाने भएकाले चरा अध्ययनका लागि यो महत्वपूर्ण गन्तव्य हो।”

तनहुँ र स्याइजाका विभिन्न भागलाई जोड्ने कुल ७२ किलोमिटरअन्तर्गत रहेको सहश्राब्दी पदमार्गको ५२ किलोमिटर वनजङ्गल क्षेत्रमा पर्ने भएकाले चराचर, पर्यावरणलगायत वन्यजन्तु र वातावरण सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धानका लागि यो आकर्षक गन्तव्य बन्दै गएको मिलेनियम ट्रेक व्यवस्थापन समितिका सदस्य एवं मिलेनियम भैंसेगाँडा सामुदायिक होमपर्टेका अध्यक्ष बालकुपार गुरुडले बताउनुभयो।

यस क्षेत्रमा काँडे भ्याकुरदेखि धैरे प्रजातिका चरा, बन्यजन्तु

र वनस्पति पाइने भएकाले पर्यावरणीय अध्ययन तथा अनुसन्धानका लागि यो स्थल महत्वपूर्ण रहेको उहाँको भनाइ छ। यहाँ आउने अन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकलाई लक्षित गरी ‘मिलेनियम भैंसेगाँडा सामुदायिक होमपर्टे’ सञ्चालन गरिएको गुरुडले बताउनुभयो। उहाँका अनुसार होमपर्टे २० जनासम्म पर्यटक अटाउँछन्।

अन्नपूर्ण, ध्वलागिरिलगायतका हिमशृङ्खलाका साथै पहाडी दश्यवलोकनका लागि पनि भैंसेगाँडा पुनर्नेप गन्तव्य भएको बताउँदै गुरुडले पछिल्लो समय यहाँ आउने पर्यटकको सझाया पनि बढ्दै गएको बताउनुभयो। गाउँको विकासका लागि सामूहिक प्रयासमा मेकाडामिया नटको खेतीसमेत गरेको भदै उहाँले स्थानीय उत्पादनमा जोड दिइएको बताउनुभयो।

पछिल्ला कोही वर्षयता दुःख गरेर लगाएको खेती बाँदरले खाइदिने र असिनाले भारिरिदिंदा किसान मर्कामा पर्न थालेका भन्दै अध्यक्ष गुरुडले स्थानीयको जीवनस्तार सहज बनाउन सामूहिक प्रयासमा मेकाडामिया नटको खेतीसमेत गरेको भदै उहाँले स्थानीय उत्पादनमा जोड दिइएको बताउनुभयो।

पछिल्ला कोही वर्षयता दुःख गरेर लगाएको खेती बाँदरले खाइदिने र असिनाले भारिरिदिंदा किसान मर्कामा पर्न थालेका भन्दै अध्यक्ष गुरुडले स्थानीयको जीवनस्तार सहज बनाउन सामूहिक प्रयासमा मेकाडामिया नटको खेतीसमेत गरेको भदै उहाँले स्थानीय उत्पादनमा जोड दिइएको बताउनुभयो।

सयाँ वर्ष पुरानो अनुमान गरिए भ्याडलाई साहसिक पर्यटनको गन्तव्यका रुपमा विकास गर्न स्थानीय राडभाड युवा कलबले सक्रियता देखाएको छ। प्राचीनकालमा यस ओडारमा भूत बस्थ भन्नै बालबालिकालाई जान रोक्ने गरिएको स्थानीय बताउँछन्। ठाढो भ्याड रहेको यस ठाउँमा विसं २०७० मा केही युवाले डोरीको सहायताले प्रवेश गरेका थिए। त्यसपछि भ्याडभित्रको वास्तविक

अवस्थाबाटे थप अध्ययन एवं अनुसन्धान गर्ने उद्देश्यका साथ दुई वर्षांयि साहसिक पर्यटनमा काम गरेका प्राविधिक समेतको उपरिथितमा थप अध्ययन गरिएको अध्यक्ष गुरुडले जानकारी दिनुभयो।

“डोरीको सहायताले लभगभग ९० फिट गहिराइको भ्याडमा जान सकिन्छ। तल भरेपछि दायाँबायाँतार्फ दुई जना छिन्सको अरु प्वाल पनि छन्”, उहाँले भन्नुभयो, “बुढापाकाका अनुसार भित्रबाट दायाँतार्फ अघि बढेको प्वाल हुँदै जदू गलतर्फ र बायाँतार्फको प्वालबाट स्याइजाको बिरुवा निस्क्न साकिने किंवदन्ती रह्यै आएको छ।” भ्याडलाई पर्यटकीयस्थलका रुपमा विकास गर्ने उद्देश्यले राडभाडमा स्थायी बसोबास भई हाल हड्कडमा विभिन्न पेसा तथा व्यवसाय गर्दै आएकाको आधिकारी विद्यार्थीलाई लक्षित गरी प्राविधिक शिक्षा प्रभावकारी बनेको छ।

किसानी प्राविधिक शिक्षालय अन्तर्गत बाली विज्ञान र पशु विज्ञान गर्दै आएकाको आर्थिक सहयोगमा दुई वर्षांयि तारबार गरिएको अध्यक्ष गुरुडले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार यस क्षेत्रमा थप सम्भावना खोज्न विभिन्न पक्षबाट अध्ययन तथा अनुसन्धान पनि भझरेका छन्।

मिलेनियम ट्रेकअन्तर्गत ठाउँठाउँमा रहेको पर्यटकीय गन्तव्यलाई संरक्षण र प्रवर्द्धनमा जोड दिइएको व्यवस्थापन समितिका महासचिव हक्क गुरुडले बताउनुभयो। “प्रकृति र संस्कृतिका विविधता अवलोकन गर्दै पदयात्रा गर्न पाइनु यस पदमार्गको विशेषता हो”, उहाँले भन्नुभयो, “जुनसुकै मैसमामा जुनसुकै उमेर समूहका व्यक्तिलाई हिँडाउन सकिने यो पदमार्गलाई प्रवर्द्धन गर्ने कुरामा जोड दिए आएका छौं।”

नेपालमा मात्रै पाइने चरा काँडेभ्याकुदेखि अन्य विभिन्न प्रजातिका चरा, वन्यजन्तु वनस्पतिसँगै हिमाली र पहाडी भूभागको अवलोकन पनि सँगै गर्ने सकिने भएकाले यहाँको पदयात्राको प्रचाप्रचारमा गर्नुपर्नेमा उहाँले जोड दिनुभयो।

बर्खामा चरनका लागि हिमाली क्षेत्रको लेकका बुकीमा लगेका गाईगोरु लम्पी स्किनबाट बिरामी परेको उपाध्यक्ष गरिएको थिए।

रासस

सय २३ बिरामीमा डेड्गु सझक्कित भएका थिए। उहाँका अनुसार गत आवामा भरतपुर महानगरपालिकामा एक हजार छ सय ४६, रत्ननगर नगरपालिकाका दुई सय ६५ र खैरही नगरपालिकामा एक सय ८४ सझक्कित भएका हुन्। यस्तै राष्ट्रीय नगरपालिकामा एक सय, कालिका नगरपालिकामा ५५, मार्डी नगरपालिकामा ४० र इच्छाकामा गाउँपालिकामा १६ जनामा डेड्गु सझक्कित देखिएको केसीले बताउनुभयो। डेड्गु पिंडस एजेटाइ २ र पिंडस एल्कोपेटस नामक लाम्खुडुले टोकेर हुने तीव्र भाइरल सझक्कितमा हो। यो रोगको डेखिएका बिरामीमा टाउको दुख्ने, आँखाको गेडी तथा अँखाको पछिल्लो भाग दुख्ने, ढाँ, जोर्ना तथा मासेपेशी दुख्ने, शरीरमा बिरिमा आउने, वाक्काको लाग्ने, पेट दुख्ने, नाक वा गिजाबाट रात बने, रक्ताश्रव हुने वा शरीरमा सात जमेको दाग देखापर्ने, बेहोस हुने आदि लक्षण पनि देखापर्ने केसीले जानकारी दिनुभयो। यो रोगबाट बच्ने मुख्य उपाय भेनेको लक्षणमा देखिएको हो।

स्वास्थ्य कार्यालयका सूचना अधिकारीमा केसीका अनुसार चालु आवामा हालसम्म २३ जनाको परीक्षण गरिएकामा सो सझुयामा डेड्गुको सझक्कितमा देखिएको हो। सझक्कितमध्ये पाँच जना जिल्ला बाहिरका र तीन जनाको ठेगाना नखुलेको उहाँले बताउनुभयो।

स्वास्थ्य कार्यालयका सूचना

रोजाना ११ सातुन

यहाँका ३९ जनाले वैदेशिक

वैदेशिक रोजगारीका क्रममा

रोलपाका ३९ को मृत्यु

गाउँपालिकाबाट ४/४ जना, सुनिलस्मृति गाउँपालिकाबाट पाँच, लुङ्गी गाउँपालिकाबाट चार जनाले ज्यान गुमाएका छन्। यसैगरी त्रिवेणी र गढ गोदव गाउँपालिकाबाट तीन/तीन जना र सुनछहरी गाउँपालिकाबाट दुई जनाले ज्यान गुमाएका छन्।

रोजगारात राष्ट्रका आधारमा सबैभन्दा धैरे सातदी अरबमा २० जनाले ज्यान गुमाएका छन्। यसैगरी मलेशियामा सात, कतर र युर्एमा तीन/तीन, कुवेतमा दुई तथा अल्जेरिया, क्रोसिया, शिसालिसलगायत देशमा एक/एक जनाले ज्यान गुमाएका छन्।

कम ज्यान गुमाउनेको सझुयामा थवाड र माडी गाउँपालिकामा छ। परिवर्तन गाउँपालिकाबाट यस अवधिमा आठ जनाले ज्यान गुमाएको अभिलेखमा उल्लेख छ। यसैगरी थवाड र माडी गाउँपालिकाबाट यस अवधिमा एक/एक जनाले ज्यान गुमाएका छन्।

वैदेशिक रोजगारीका क्रममा ज्यान गुमाएको परामर्श सेवा दिन जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा सुरक्षित वैदेशिक रोजगारीका लागि आप्रवासी स्मृतकेन्द्र स्थापना गरिएको छ। हेल्पेस्टासको सहयोगमा स्थानीय गैरसरकारी संस्था विकास सरोकार समाजले जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय गरी उक्त स्मृतकेन्द्र स्थापना गरेको हो।

रासस

रोज्या, ११ सातुन

यहाँका ३९ जनाले ज्यान गुमाएको छ।

रोलपाका ३९ को मृत्यु

रोलपाका ३९ को मृत्यु

रोलपाका ३९